

บทความทั่วไป

ผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้บริจาคโลหิต

ปริยานา วังจันทร์*

บทนำ

หลายคนเดินเข้ามาที่หน่วยรับบริจาคโลหิต แสดงความจำนงค์เป็นผู้บริจาค ดูแล้วเป็นผู้มีสุขภาพดี มีเจตนาดี แต่จะทราบได้อย่างไรว่าเขาจะเป็นอย่างที่ตาเห็น หรือสัมผัสได้ แม้ว่าเขาหรือเธอจะเป็นผู้มีจิตใจอันดีงาม และมีความกรุณาต่อผู้อื่น ดังนั้นหากไม่มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้บริจาค หรือมีแต่ผู้ปฏิบัติงานละเลย บกพร่อง หรือจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม ผลเสียนั้นจะเกิดขึ้นแก่ใคร ผู้บริจาค ผู้ป่วย ผู้ปฏิบัติงาน หรือหน่วยงาน คำตอบคือ ทุกคน บทความนี้เรียบเรียงจากหนังสือต่างประเทศ ดังนั้นระเบียบปฏิบัติ ข้อบังคับและแนวทางต่างๆ จึงอาจแตกต่างจากที่มีปฏิบัติในแต่ละหน่วยงานของบ้านเรา การตัดสินใจในขั้นสุดท้ายจึงขึ้นกับสถานการณ์เฉพาะหน้า และจากความร่วมมือของทั้งฝ่ายแพทย์ พยาบาลและนักเทคนิคการแพทย์ในหน่วยงานนั้นๆ อย่างไรก็ตาม ระเบียบปฏิบัติต่างๆ ที่ดูเหมือนจะเคร่งครัดนั้น ล้วนแต่ปฏิบัติได้ หากหน่วยงานมีนโยบาย ทั้งนี้เพราะระเบียบปฏิบัติที่เคร่งครัดและรัดกุมต่างๆ นั้น มุ่งหวังที่จะปกป้องสุขภาพ และความปลอดภัยให้แก่ผู้บริจาคโลหิต ผู้ป่วยที่จะได้รับผลิตภัณฑ์ของเลือดหน่วยนั้นๆ หรือแม้แต่ผู้ปฏิบัติงานเอง จึงขอให้ผู้อ่านพิจารณาและเลือกปฏิบัติโดยถือมาตรฐาน และจุดมุ่งหมายในงานประกันคุณภาพเป็นหลักเช่นกัน ข้อกำหนดที่จะกล่าวถึงในบทนี้ ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยให้เกิดความมั่นใจและช่วยในการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติงาน เป็นข้อกำหนดที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ในปี 2548

การเปลี่ยนแปลงอาจมีขึ้นได้ในภายหลังซึ่งสามารถค้นคว้าและหาข้อมูลเพิ่มเติมได้จากสภากาชาด หรือจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

แนวทางปฏิบัติโดยทั่วไปสำหรับการบริจาคโลหิต

การบริจาคโลหิตเพื่อให้แก่ผู้ใดก็ตาม ผู้บริจาคต้องเป็นผู้มีสุขภาพดี (healthy) มีอายุ 17 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป หรือหากต่ำกว่านี้อาจเป็นไปได้คือ อายุ 16 ปีบริบูรณ์ แต่ต้องได้รับการอนุญาตจากผู้ปกครอง นอกจากอายุแล้ว ยังต้องคำนึงถึงน้ำหนักตัวด้วยคือ 110 ปอนด์ หรือ 55 กิโลกรัมขึ้นไป หากเคยบริจาคโลหิตมาแล้ว ต้องไม่น้อยกว่า 8 สัปดาห์ หรือ 56 วัน นับจากวันบริจาค ความหมายของสุขภาพดีสำหรับบุคคลใดๆ ที่มีโรคประจำตัว เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง จะหมายถึงต้องได้รับการปฏิบัติ และรักษาตนเองอย่างดีภายใต้การดูแลของแพทย์เฉพาะทาง และในวันบริจาคต้องรู้สึกสบายดี ปฏิบัติภารกิจหรือ กิจกรรมประจำวันได้เป็นปกติ การพิจารณาเป็นกรณี หรือเป็นรายพิเศษนั้น มักเป็นเหตุการณ์เฉพาะหน้า ผู้ปฏิบัติงานสามารถสอบถามในเชิงพูดคุยในขณะที่ตรวจร่างกายผู้บริจาค เช่น ขณะวัดความดัน ชีพจร วัดอุณหภูมิ หรือขณะตรวจฮีโมโกลบิน/ฮีมาโตคริต (ถ้ามี) การบริจาคเลือดเพื่อตนเอง หรือที่เรียกว่า autologous blood donation แนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกจะลดความเข้มงวดลงอย่างมากเมื่อเทียบกับการรับบริจาคทั่วไป

* แขนงวิชาวิทยาศาสตร์การธนาคารเลือด ภาควิชาเทคนิคการแพทย์ คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

หลายประเด็นที่เป็น “คำสำคัญ (Keywords)” เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกผู้บริจาค ซึ่งผู้ปฏิบัติงานควรเข้าใจและสื่อความหมายให้ตรงกัน เพื่อให้มีมาตรฐานและระเบียบเดียวกันในการตัดสินใจ บทนี้จะได้อธิบายถึง

คำสำคัญดังกล่าว อย่างไรก็ตามขอแนะนำให้ศึกษาข้อมูลที่ทันสมัยและปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลาได้จากสถานบริการโลหิต หรือสภากาชาดไทย

“คำสำคัญ (Keywords)” ประกอบด้วยศัพท์เทคนิคเรียงลำดับตามตัวอักษรดังนี้

Acupuncture	Herpes (ดูหัวข้อ sexually transmitted disease ประกอบ)
Age	HIV, AIDS
Allergy, Stuffy nose, Itchy eyes, Dry cough	Hormone replacement therapy (HRP)
Antibiotics	HPV (ดูหัวข้อ sexually transmitted disease ประกอบ)
Aspirin	Hypertension, High blood pressure
Asthma	Immunization, vaccination
Birth control	Infections
Bleeding disorders	Insulin (bovine)
Blood pressure, high	Intravenous drug use
Blood pressure, low	Malaria
Blood transfusion	Medications
Cancer	Organ/Tissue transplants
Chronic illnesses	Piercing (ears, body), Electrolysis
Cold Flu	Pregnancy, Nursing
Creutzfeldt-Jacob disease (CJD)	Sexually transmitted disease
Creutzfeldt-Jacob disease, variant (vCJD);	Sickle cell
Mad cow disease	Syphilis/Gonorrhea
Dental procedures	Tattoo
Donation intervals	Tuberculosis
Heart disease	Travel outside of U.S., Immigration
Heart murmur, Heart valve disorder	Vaccinations
Hemochromatosis	Venereal diseases
Hemoglobin, Hematocrit, Blood count	Weight
Hepatitis, Jaundice	
Hepatitis exposure	

Acupuncture

ผู้บริจาคที่เคยได้รับการรักษาด้วยยาฉีด หรือมีการฉีดยาในลักษณะใดๆ หากไม่สามารถบอกหรือยืนยันได้ว่าอุปกรณ์การฉีดยานั้นปราศจากเชื้อ ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 1 ปี

Age

อายุของผู้บริจาคเป็นข้อจำกัด โดยต้องมีอายุอย่างน้อย 17 ปีบริบูรณ์ หรือหากต่ำกว่านี้คือ 16 ปี ก็อาจทำได้แต่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง อย่างไรก็ตามไม่มีข้อระบุสำหรับผู้บริจาคอายุมาก

ตราใบที่มียังมีความสมบูรณ์ของสุขภาพและปฏิบัติการกิจ
ชีวิตประจำวันได้ตามปกติ

Allergy, Stuffy nose, Itchy eyes, Dry cough

สามารถบรรเทาโรคได้ หากผู้บริจาคเป็น
ปกติดี ไม่มีไข้ หรือมีปัญหาด้านการหายใจทางปาก

Antibiotics

ผู้บริจาคที่กำลังได้รับการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะ
ไม่ควรบริจาคโลหิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นการ
ให้ยาเพื่อรักษาการติดเชื้อจุลชีพที่อาจติดต่อได้ทาง
กระแสเลือด

แต่สามารถบริจาคโลหิตได้ หากเป็นการใช้ยา
ปฏิชีวนะเพื่อป้องกัน เช่น ก่อนทำฟัน ยาป้องกัน
สำหรับสัตว์ เป็นต้น **มีข้อยกเว้นห้ามบริจาคโลหิต**
สำหรับในกรณีหลังนี้คือ ผู้บริจาคมีไข้ หรือมีอุณหภูมิ
ร่างกายสูงเกิน 99.5 °F ขณะยื่นความจำนงค์ขอเป็น
ผู้บริจาค

Aspirin

ดูหัวข้อ medications

Asthma

ผู้บริจาคที่เป็นโรคหอบหืด แม้กำลังได้รับการ
รักษาด้วยยา **สามารถบริจาคโลหิตได้** ตราบใดที่ยังมี
สุขภาพแข็งแรง เป็นปกติ ไม่มีปัญหาด้านการหายใจ
ลำบากขณะบริจาคโลหิต

Birth control

ผู้บริจาคที่กำลังได้รับยาหรือได้รับการควบคุม
การตั้งครรภ์ ไม่ว่าจะด้วยยารับประทานหรือยาฉีด
สามารถบริจาคโลหิตได้

Blood pressure, High

สามารถบริจาคได้ หากความดันโลหิตไม่เกิน
180 มม.ปรอท (systolic) และต่ำกว่า 100 มม.ปรอท
(diastolic) ผู้ป่วยที่มีความดันโลหิตสูง หากได้รับการรักษา
ด้วยยาและมีภาวะปกติ สามารถบริจาคโลหิตได้เช่นกัน

เพราะยาที่ใช้รักษาภาวะความดันโลหิตสูง ไม่มีผลต่อการ
บริจาคหรือต่อส่วนประกอบของเลือด

Blood pressure, Low

สามารถบริจาคได้ หากมีสุขภาพโดยทั่วไป
เป็นปกติ หากสอบถามได้ข้อมูลว่าผู้บริจาคมีความดัน
โลหิตต่ำเป็นปกติวิสัยอยู่แล้ว **ควรให้คำแนะนำว่า**
การบริจาคโลหิตอาจทำให้ร่างกายปรับสภาวะคืนสู่ปกติได้ช้า
หรือยากกว่าปกติ โดยเฉพาะหากอยู่ในภาวะขาดน้ำ
ขณะให้บริจาค ดังนั้นควรดื่มน้ำให้มากเป็นพิเศษก่อน
และหลังการบริจาคโลหิต

Blood transfusion

เนื่องจากปัญหาการติดเชื้อโรคไวรัส ดังนั้นจึง
ให้บุคคลใดๆ **ห้ามบริจาคโลหิตภายใน 1 ปี** หลังจาก
ได้รับเลือดหรือส่วนประกอบของเลือดจากคนอื่นมาก่อน
หากผู้บริจacksonนั้นอยู่ในอเมริกา และ**ห้ามบริจาค** สำหรับ
ผู้เคยได้รับเลือดหรือส่วนประกอบของเลือด จากผู้บริจาค
ที่อยู่ในเครือจักรภพอังกฤษ ภายหลังปี ค.ศ. 1980 เป็นต้น
มา ซึ่งหมายรวมถึง England, Wales, Scotland, North
Ireland, Channel Islands, Isle of Man, และหมู่เกาะ
ในแถบยิบรอลตาร์ หรือหมู่เกาะฟอล์กแลนด์

นอกจากนี้ยัง**ห้ามบริจาคโลหิต** สำหรับผู้ที่เคย
ได้รับเลือดหรือส่วนประกอบของเลือดจากผู้บริจาคใน
ประเทศแอฟริกา ในช่วงหลังจากปี ค.ศ. 1977
เป็นต้นมา เนื่องจากปัญหาของการติดเชื้อ HIV ใน
สายพันธุ์ที่หายากและยังไม่สามารถตรวจพบได้ด้วย
เทคโนโลยีที่ใช้ตรวจในห้องปฏิบัติการขณะนี้

Bleeding condition

ผู้บริจาคที่มีปัญหา หรือมีประวัติว่ามีปัญหา
เกี่ยวกับเลือดหยุดยาก **ไม่ควรบริจาคโลหิต** เพราะอาจ
ทำให้แผลหายช้า หรือมีเลือดออกมากบริเวณเข็มเจาะ

ผู้บริจาคที่กำลังได้รับการรักษาด้วยยาบางประเภท
ได้แก่ Coumadin และ Heparin **ให้ห้ามบริจาคโลหิต**
สำหรับผู้บริจาคที่กำลังได้รับยา aspirin สามารถบริจาค
โลหิตได้ **ยกเว้นกรณีที่ต้องการเตรียมส่วนประกอบของ**
เลือดชนิดเกล็ดเลือดเข้มข้น ต้องหยุดรับยา aspirin

อย่างน้อย 48 ชั่วโมง

Cancer

ขึ้นกับชนิดของเซลล์มะเร็ง กล่าวคือ **ห้ามบริจาคโลหิต** หากมีประวัติเป็นมะเร็งของเซลล์เม็ดเลือดทุกชนิด ได้แก่ leukemia, lymphoma รวมถึง Hodgkin's disease ส่วนมะเร็งชนิดอื่นสามารถบริจาคได้หากมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ ได้รับการรักษาจนหายดีและไม่มีอาการกลับเป็นอีก โดยให้เว้นระยะเวลาอย่างน้อย 5 ปีจึงสามารถบริจาคโลหิตได้ **มีข้อยกเว้น** สำหรับมะเร็งผิวหนังบางชนิดที่ไม่จำเป็นต้องเว้นระยะถึง 5 ปี ได้แก่ Squamous cell cancer หรือ Basal cell cancers และสำหรับผู้ป่วยโรคที่มีความผิดปกติของเซลล์ที่ปากมดลูกระยะ Pre-cancerous สามารถบริจาคโลหิตได้เช่นกัน หากได้รับการรักษาแล้ว

Chronic diseases

ผู้ป่วยโรคที่มีโรคเรื้อรัง แต่ได้รับการรักษาและอยู่ภายใต้การดูแลของแพทย์ เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง **สามารถเป็นผู้บริจาคโลหิตได้** หากขณะตรวจร่างกายมีสุขภาพที่ดี รู้สึกสบายดี มีระดับ Hemoglobin ปกติ ไม่มีไข้ และผ่านเกณฑ์การคัดกรองต่างๆ

Cold, Flu

ให้ชะลอการบริจาคโลหิต ไว้ก่อนหากมีไข้ ไอ หรือรู้สึกไม่สบาย หรือหากกำลังได้รับยาปฏิชีวนะเพื่อรักษาการติดเชื้อในโพรงจมูก คอ หรือปอด ให้ชะลอไว้จนกว่าจะรู้สึกว่าหายเป็นปกติจากอาการ หรือรู้สึกสบายดีแล้วในวันที่มาบริจาคโลหิต

Creutzfeldt-Jacob disease (CJD) และ Creutzfeldt-Jacob disease, Variant (vCJD) หรือ Mad Cow disease

ดูหัวข้อ Travel outside U.S.

Dental procedures and oral surgery

ให้ชะลอการบริจาคโลหิต ไว้ก่อน 3 วันหลังทำหัตถการทางทันตกรรม เช่น การถอนฟัน รักษาฟัน

ให้ชะลอการบริจาคโลหิต ไว้จนกว่าอาการที่แสดงว่ามีการติดเชื้อ (หากมี) จะหายไป

ให้ชะลอการบริจาคโลหิต ไว้จนกว่าจะรับประทานยาปฏิชีวนะครบกำหนด

Insulin

ห้ามบริจาคโลหิต หากผู้ป่วยโรคมีประวัติเคยได้รับการรักษาด้วยอินซูลินที่ผลิตขึ้นในช่วงหลังปี ค.ศ. 1980 โดยเฉพาะชนิดที่สกัดจากวัวในปศุสัตว์จากประเทศในกลุ่มสหราชอาณาจักร เนื่องจากมีโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อวัวบ้า

Donation interval

ให้ชะลอการบริจาค ไว้ก่อนอย่างน้อย 8 สัปดาห์ หลังการบริจาคเลือดครบส่วน (whole blood) ครั้งหลังสุด

ให้ชะลอการบริจาค ไว้ก่อนอย่างน้อย 3 วัน หลังการบริจาคเกล็ดเลือด (Platelet pheresis) ครั้งหลังสุด

ให้ชะลอการบริจาค ไว้ก่อนอย่างน้อย 16 สัปดาห์ หลังการบริจาคเม็ดเลือดแดง (red cells) ครั้งหลังสุด

Heart disease

โดยทั่วไปสามารถบริจาคได้ หากผู้ป่วยโรคได้รับการรักษาดูแลโดยแพทย์อย่างใกล้ชิดสม่ำเสมอ มีสุขภาพะทั่วไปเป็นปกติ และไม่มีอาการแสดงออกภายในระยะ 6 เดือนก่อนการบริจาค เช่น เจ็บแน่นหน้าอก

ให้ชะลอไว้ อย่างน้อย 6 เดือน หากมีอาการเจ็บแน่นหน้าอก หรือมีอาการของโรคหัวใจกำเริบ

ให้ชะลอไว้ อย่างน้อย 6 เดือน หลังการผ่าตัดทำbypass หรือ angioplasty

ผู้ป่วยโรคโลหิตที่ใช้อุปกรณ์ pace maker สามารถเป็นผู้บริจาคได้ หากชีพจรอยู่ในช่วง 50-100 ครั้ง/นาที และไม่มีลักษณะผิดปกติของการเต้นของหัวใจ อย่างไรก็ตามควรให้ข้อมูลความเจ็บป่วยของตนเองแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

Heart murmur, Heart valve disorder

สามารถบริจาคได้ หากได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่องและอยู่ในความดูแลของแพทย์เป็นประจำ ไม่มีอาการผิดปกติใดๆ ในแล้วอย่างน้อย 6 เดือน โดยขณะที่มารับการคัดกรองต้องมีสุขภาพดี รู้สึกสบายดี สามารถทำภารกิจประจำวันได้เป็นปกติ

Hemochromatosis (Hereditary)

สำหรับในอเมริกา ผู้บริจาคที่มีความผิดปกติในลักษณะนี้ **ไม่สามารถเป็นผู้บริจาคโลหิตได้** อย่างไรก็ตามขณะนี้กำลังมีการศึกษาหาข้อมูลเพื่อประเมินว่าบุคคลในลักษณะดังกล่าวนี้จะสามารถให้เลือดแก่ผู้อื่นได้ คาดว่าผลการศึกษาน่าจะเสร็จสิ้นภายในปี 2005 และจะได้มีผลงานวิจัยเผยแพร่ตามมาภายหลัง

Hemoglobin, Hematocrit, Blood count

สามารถบริจาคโลหิตได้ หากมีค่า Hemoglobin 12.5 gm/dL หรือ Hematocrit 38%

Hepatitis, Jaundice

ไม่สามารถบริจาคโลหิตได้ หากเคยมีประวัติตับอักเสบจากการติดเชื้อไวรัสใดๆ หลังอายุ 11 ปี ทั้งนี้รวมถึงอาการตัวเหลืองตาเหลือง (jaundice) ที่ไม่ทราบสาเหตุ หรือตัวเหลืองตาเหลืองจากการติดเชื้อไวรัสอื่น ได้แก่ Cytomegalovirus (CMV), Epstein-Barr virus (EBV) และ Mononucleosis

สามารถบริจาคโลหิตได้ หากอาการตัวเหลืองตาเหลือง (jaundice) มีสาเหตุจากการได้รับยา, Gilbert's disease, alcohol, bile duct obstruction, gall stones หรือ liver trauma

Hepatitis exposure

ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 12 เดือน หากมีประวัติอยู่ใกล้ชิด หรือมีเพศสัมพันธ์กับผู้ป่วยตับอักเสบ

ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 12 เดือน สำหรับผู้บริจาคที่มีประวัติต้องโทษ ถูกกักขัง ถูกกักบริเวณในที่ใดๆ นานเกิน 3 วัน หรือ 72 ชั่วโมง กรณีนี้

รวมถึงผู้ที่เคยถูกปลดออกจากงาน หรือถูกสั่งพักงานชั่วคราว เนื่องจากบุคคลดังกล่าวมีความเสี่ยงสูงที่จะได้รับหรือสัมผัสกับบุคคลอื่นที่มีโรคติดเชื้อ

ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 12 เดือน หากเคยได้รับเลือดหรือส่วนประกอบของเลือดมาก่อนหน้านี้ (ยกเว้น autologous blood) หรือเคยใช้เข็มฉีดยาที่ไม่สะอาด การสักร่างกาย เจาะหู หรือเคยอยู่ในสภาวะเสี่ยงต่อการสัมผัสกับเลือดของบุคคลอื่น

ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 12 เดือน หากพบว่าเคยถูกคนกัดและมีบาดแผลที่ผิวหนัง

HIV, AIDS

ห้ามการบริจาค หากเป็นเอดส์ หรือเคยตรวจพบ HIV positive หรือเคยกระทำการใดๆ ที่อาจมีผลทำให้อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสเอดส์

บุคคลจะมีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ได้ในการต่อไปนี้

1. เคยได้รับยาใดๆ หรือสเต็มเซลล์ทางเส้นเลือดที่มีใช้โดยการสั่งของแพทย์
2. เป็นเพศชายและมีเพศสัมพันธ์กับชาย หลังปี ค.ศ. 1977 ด้วยกันแค่เพียงครั้งเดียว
3. เคยให้บริการทางเพศแก่บุคคลใดๆ เพื่อแลกกับเงินหรือยาเสพติด หลังปี ค.ศ. 1977
4. เคยมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลใดๆ ที่มีความเสี่ยงในข้อ 1-3
5. เคยได้รับ clotting factor concentrate เพื่อรักษาโรค เช่น Hemophilia
6. เกิด หรือ เคยอยู่อาศัยในประเทศที่มีความเสี่ยงหรือมีการระบาดของโรคเอดส์ ได้แก่ Cameroon, Central African Republic, Chad, Congo, Equatorial Guinea, Gabon, Nigeria ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1977
7. เคยได้รับเลือดหรือส่วนประกอบของเลือดที่มีแหล่งจากผู้บริจาคในประเทศต่างๆ ในข้อ 6 หรือ
8. เคยมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลใดๆ ในประเทศต่างๆ ในข้อ 6 หลังปี ค.ศ. 1977

และ**ห้ามการบริจาคโลหิต** หากมีอาการแสดงหรือลักษณะใดๆ ของ HIV/AIDS ได้แก่

1. น้ำหนักลดโดยไม่ทราบสาเหตุ (ลดมากกว่า 10 ปอนด์ภายใน 2 เดือน)
2. มีเหงื่อออกตอนกลางคืน
3. มีจุดสีน้ำตาลหรือสีม่วงในช่องปากหรือ ผิวหนัง
4. มีจุดผ้าขาว หรือมีแผลผิดปกติในช่องปาก
5. มีก้อนทุมที่บริเวณลำคอ รักแร้ ขาหนีบ โดยเป็นมานานเกินกว่าหนึ่งเดือน
6. ท้องเสียเรื้อรัง
7. ไอเรื้อรัง หายใจหอบสั้น หรือ
8. มีไข้สูงกว่า 100.5 °F นานเกินกว่า 10 วัน

Hormone replacement therapy (HRP)

สามารถบริจาคได้ สำหรับสตรีวัยหมดประจำเดือน และสตรีที่มีภาวะกระดูกพรุน และได้รับการรักษาด้วยฮอร์โมนทดแทน

Hypertension, High blood pressure

ดูหัวข้อ Blood pressure, High

Immunization, Vaccination

สามารถบริจาคได้ หากเป็นการฉีดวัคซีนสำหรับ Influenza, Tetanus หรือ Meningitis แต่ขณะมาบริจาคต้องไม่มีอาการป่วยใดๆ และต้องไม่มีไข้

ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 4 สัปดาห์ หากได้รับการฉีดวัคซีนสำหรับ German measles (Rubella), MMR (Measles, Mumps, Rubella) และ Chicken Pox

ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 2 สัปดาห์ หากได้รับการฉีดวัคซีนสำหรับ Red measles (Rubeola), Polio (ยาหยอดทางปาก) และ Yellow fever

ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 7 วัน หากได้รับการฉีดวัคซีนสำหรับ Hepatitis B ยกเว้นสำหรับการฉีดวัคซีนในกรณีเสี่ยงต่อการสัมผัสกับเชื้อไวรัส

สำหรับวัคซีนไขว้ทรพิษ หรือ Small Pox มีรายละเอียดปลีกย่อยดังนี้

ผู้บริจาคที่ได้รับวัคซีน แต่ไม่มีอาการ

แทรกซ้อนใดๆ

ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 8 สัปดาห์หลังฉีดวัคซีน และต้องไม่แสดงอาการใดๆ ขณะมาบริจาคโลหิต ซึ่งได้แก่ มีความผิดปกติของผิวหนังบริเวณที่ฉีด หรือมีอาการป่วยที่น่าจะเกี่ยวข้องกับผลของการฉีดวัคซีน

ผู้บริจาคที่ได้รับวัคซีน และมีอาการแทรกซ้อนร่วมด้วย

ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 8 สัปดาห์หลังฉีดวัคซีน และเพิ่มอีกอย่างน้อย 14 วันหลังจากอาการแทรกซ้อนต่างๆ หดไปแล้ว เช่น ความผิดปกติของผิวหนังบริเวณที่ฉีด หรือมีอาการป่วยที่น่าจะเกี่ยวกับผลของวัคซีน ผู้บริจาคควรพูดคุยกับแพทย์อย่างเปิดเผย และไม่ปิดบังที่จะเล่าถึงประวัติการฉีดวัคซีนของตน

ผู้บริจาคที่ได้รับวัคซีน และอยู่ใกล้ชิดกับบุคคลใดๆ ที่ได้รับวัคซีนชนิดเดียวกันมาแล้วใน เวลาไม่เกิน 8 สัปดาห์ โดยที่ผู้บริจาคไม่มีอาการผิดปกติทางผิวหนังหรืออาการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

สามารถบริจาคได้

ผู้บริจาคที่ได้รับวัคซีน และอยู่ใกล้ชิดกับบุคคลใดๆ ที่ได้รับวัคซีนชนิดเดียวกันมาแล้วใน เวลาไม่เกิน 8 สัปดาห์ และผู้บริจาคมีอาการผิดปกติทางผิวหนังหรืออาการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 8 สัปดาห์นับจากวันที่เริ่มมีแผลที่ผิวหนัง ผู้บริจาคควรพูดคุยกับแพทย์อย่างเปิดเผยและไม่ปิดบังที่จะเล่าถึงประวัติการฉีดวัคซีนของตน

Infections

ให้ชะลอการบริจาคโลหิตออกไปจนกว่าอาการไข้ หรือความผิดปกติของร่างกายจะหายหรือหมดไป

หรือให้ชะลอการบริจาคโลหิตออกไปจนกว่าจะรับประทานยาปฏิชีวนะครบกำหนด

ห้ามบริจาค หากเป็นโรค Chagas disease หรือ Baesiosis

Intravenous drug use

ห้ามบริจาคโลหิต หากเคยได้รับยาทางเส้นเลือดที่มีไข้โดยคำสั่งจากแพทย์ผู้รักษา ทั้งนี้เพื่อป้องกันโอกาส

เสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบ และเชื้อ HIV

Malaria

ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 3 ปี
นับจากวันที่ได้รับการรักษาจนหายดีหลังการติดเชื้อมาลาเรีย

ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 3 ปี
หลังจากเคยอาศัยอยู่ในประเทศที่มีการพบเชื้อมาลาเรีย

ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 12 เดือน
หลังกลับจากการท่องเที่ยว หรือไปอยู่ในถิ่น หรือพื้นที่ใด ๆ ที่พบมีเชื้อมาลาเรีย

Medications

โดยทั่วไปการได้รับยาใด ๆ มิได้มีผลต่อการห้ามบริจาคโลหิต ตราบใดที่ผู้บริจาคยังมีสุขภาพดี แข็งแรง หรืออยู่ในความดูแลของแพทย์ผู้รักษาร้อยอย่างใกล้ชิด ปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัด

อย่างไรก็ตามมียาบางประเภทมีผลต่อเลือด หรือส่วนประกอบของเลือด หรือมีผลต่อผู้รับส่วนประกอบของเลือดได้ และจำเป็นต้องชะลอการบริจาคโลหิตออกไปก่อน ในระยะเวลาต่างๆ ดังนั้นผู้บริจาคควรแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ หากกำลังได้รับยาดังต่อไปนี้

1. Accutane, Amnesteem, Claravis หรือ Sptret (Isotretinoin), Proscar (Finasteride) และ Propecia (Finasteride) : ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 1 เดือนหลังหยุดยา

2. Avodart (Dutasteride) : ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 6 เดือนหลังหยุดยา

3. Aspirin หรือยาที่มีส่วนผสมของ aspirin : สามารถบริจาคโลหิตได้เลย ยกเว้นหากเป็นการบริจาคเกล็ดเลือด ด้วยวิธี apheresis ควรชะลอการบริจาคอย่างน้อย 48 ชั่วโมงหลังหยุดยา

4. Clopidogrel : ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 7 วัน หลังหยุดยา หากเป็นการบริจาคเกล็ดเลือด

5. Coumadin (Warfarin), Heparin หรือยาละลายลิ่มเลือดชนิดอื่น : ห้ามบริจาคโลหิตขณะกำลังรับยา หรือให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 7 วัน หลังหยุดยา

6. Hepatitis B immune globulin : ซึ่งใช้ในกรณีบุคคลใดๆ ที่กำลังอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการสัมผัสเชื้อไวรัส ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 12 เดือน หลังจากหยุดภาวะเสี่ยง

7. Human pituitary-derived growth hormone : ต้องห้ามบริจาคโลหิต

8. Plavix : ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 7 วันหลังหยุดยา หากเป็นการบริจาคเกล็ดเลือด วิธี apheresis

9. Soriatane (Acitretin) : ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 3 ปี

10. Tegison (Etrinate) : ไม่ว่าเคยได้รับยาเมื่ออายุเท่าใดก็ตาม ต้องห้ามบริจาคโลหิต **Ticlid :** ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 7 วันหลังหยุดยา หากเป็นการบริจาคเกล็ดเลือดด้วยวิธี apheresis

11. Ticlopidine : ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 7 วันหลังหยุดยา หากเป็นการบริจาคเกล็ดเลือดด้วยวิธี apheresis

Organ / Tissue transplants

ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 12 เดือน หลังจากได้รับการปลูกถ่ายไต หรือเนื้อเยื่ออื่นใดจากบุคคลอื่น

ห้ามบริจาคโลหิต หากกำลังได้รับยากดภูมิคุ้มกัน หรือยาใดๆ ที่ป้องกันการสลายกราฟท์ หรือไตที่ปลูกถ่าย

ห้ามบริจาคโลหิต หากได้รับการปลูกถ่ายอวัยวะอื่นๆ แม้ว่าจะไม่ได้รับยาป้องกันการสลายกราฟท์ก็ตาม

ห้ามบริจาคโลหิต หากเคยได้รับการปลูกถ่ายเยื่อหุ้มสมอง (Dura matter) ทั้งนี้เพื่อป้องกันการติดเชื้อ CJD

Piercing (ears, body), Electrolysis

สามารถบริจาคได้ หากยืนยัน หรือมั่นใจได้ว่าอุปกรณ์ที่ใช้ปราศจากเชื้อ และใช้เพียงครั้งเดียวทิ้ง (disposable)

Pregnancy, Nursing

ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 6 สัปดาห์

หลังการคลอดบุตร

Sexually transmitted disease

ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 12 เดือน
หลังได้รับการรักษาและหายจากการติดเชื้อหนองในหรือซิฟิลิส

สามารถบริจาคโลหิตได้ แม้ติดเชื้อ Chlamydia, Venereal warts (Human papilloma virus) หรือ Genital herpes แต่ต้องมีสุขภาพแข็งแรงดี ผู้บริจาครู้สึกสบายดีในวันบริจาค และผ่านการคัดกรองทางสุขภาพอื่นๆ ตามระบบของงานธนาคารเลือด

Sickle cell

สามารถบริจาคได้ หากผู้บริจาคระบุได้ว่าเป็นเพียงพาหะ และต้องมีสุขภาพดี แข็งแรง ผู้บริจาครู้สึกสบายดีในวันบริจาค แต่ไม่สามารถบริจาคได้หากผู้บริจาคเป็นโรคหรือแสดงอาการ

Skin disease, Rash, Acne

สามารถบริจาคได้ หากผิวหนังบริเวณที่จะต้องถูกเจาะเลือดไม่มีแผล หรือรอยโรค

ให้ชะลอการบริจาคโลหิตออกไปก่อน
หากมีการติดเชื้อในบริเวณผิวหนังที่ต้องถูกเจาะเลือด หรือชะลอไปก่อนจนกว่าจะรับประทานยาปฏิชีวนะหมด และ/หรือแผลหายสนิท

สามารถบริจาคได้ หากกำลังได้รับยาปฏิชีวนะสำหรับการป้องกันสิว

Tattoo

ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 12 เดือน
หากได้รับการสักในพื้นที่หรือในรัฐที่ไม่มีกฎหมาย หรือระเบียบการควบคุมการสักผิวหนัง ทั้งนี้เพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบ

สามารถบริจาคได้ หากการสักผิวหนัง กระทำในพื้นที่หรือรัฐที่มีกฎหมายหรือระเบียบการควบคุมให้การสักผิวหนังใช้ระบบปราศจากเชื้อ เนื่องจากในอเมริกา มีเพียงไม่กี่รัฐเท่านั้นที่มีการวางระเบียบดังกล่าว ดังนั้นผู้บริจาคที่ได้รับการสักผิวหนังส่วนใหญ่ต้อง

ชะลอการ บริจาคโลหิตอย่างน้อย 12 เดือน และผู้บริจาคควรให้ ข้อมูลตามจริงแก่เจ้าหน้าที่ในวันที่มาบริจาคด้วย

Tuberculosis

งดการบริจาค หากกำลังติดเชื้อ TB แบบ active หรือกำลังได้รับการรักษา

สามารถบริจาคได้ หากการทำ skin test ให้ผลบวก อย่างไรก็ตามต้องไม่มีอาการแสดงว่ากำลังติดเชื้อแบบ active

สามารถบริจาคได้ หากการทำ skin test ให้ผลบวก แต่กำลังได้รับยาปฏิชีวนะ

ให้ชะลอการบริจาคโลหิต หากติดเชื้อแต่ไม่ active และกำลังได้รับการรักษา จนกว่าจะหายดี

Travel outside of U.S., Immigration

ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 12 เดือน
หากเดินทางออกนอกอเมริกาไปยังบริเวณที่มีการติดเชื้อมาลาเรีย

ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 3 ปี
หากเคยอยู่หรืออาศัยอยู่ในประเทศที่พบเชื้อมาลาเรีย

ห้ามบริจาคโลหิต หากผู้บริจาคเคยอาศัยอยู่ในบริเวณที่พบการระบาดของโรควัวบ้า (mad cow disease) ทั้งนี้เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากการติดเชื้อ vCJD

ห้ามบริจาคโลหิต หากผู้บริจาคเกิด หรือเคยอยู่อาศัยในพื้นที่แถบแอฟริกาตะวันตก หรือเคยใกล้ชิดกับบุคคลใดๆ ที่เกิด หรืออาศัยในพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากการติดเชื้อ HIV group O

Venereal diseases

ดูข้อ Sexually transmitted disease

ให้ชะลอการบริจาคโลหิตอย่างน้อย 12 เดือน
หลังติดเชื้อซิฟิลิส และ/หรือหนองใน และได้รับการรักษาจนหายดีแล้ว

สามารถบริจาคโลหิตได้ หากติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ชนิดอื่นต่อไปนี้ Chlamydia, Human papilloma virus, Genital herpes แต่ผู้บริจาคต้องมีสุขภาพแข็งแรง รู้สึกสบายดี ในวันที่มาบริจาค

Weight

ผู้บริจาคต้องมีน้ำหนัก 110 ปอนด์ ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยของผู้บริจาคเอง ปริมาณเลือดที่บริจาคต้องได้สัดส่วนกับน้ำหนักตัว หากน้ำหนักน้อยกว่าที่ระบุไว้ ผู้บริจาคอาจมีปัญหาจากการที่ต้องสูญเสียเลือดในปริมาณที่กำหนด อย่างไรก็ตาม **ไม่มีข้อจำกัดเรื่องน้ำหนักตัวที่เกินกว่า 110 ปอนด์** หากน้ำหนักตัวยังอยู่ในเกณฑ์ที่เพียงพอบริจาคได้ ดังนั้น หากผู้บริจาคมี

น้ำหนักเกินไปมากๆ อาจต้องพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในประเด็นนี้ด้วย ทั้งนี้เพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ขณะนอนอยู่บนเตียง

เอกสารอ้างอิง

A.F.E., MD PhD and M.A.P., RN, BSN. [Http://www.redcross.org/services/biomed](http://www.redcross.org/services/biomed)